

ชนพร หันกิตติกุล 2550: การวางแผนการผลิตพืชในตำบลโป่งแยง อำเภอแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ประชานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์เอื้อ สิริจินดา, วท.ม.
147 หน้า

การเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีนได้ส่งผลกระทบทางด้านราคาสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงในภาคเหนือของประเทศไทยได้รับผลกระทบดังกล่าว ดังนั้นการวางแผนการผลิตพืชที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรตัวอย่าง วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตพืชที่สำคัญ และวางแผนการผลิตพืชในตำบลโป่งแยง อำเภอแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่ แหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการแบบจำลองระดับลุ่มน้ำสำหรับการพัฒนาระบบการเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนในประเทศไทย โดยโครงการฯ ได้ทำการสำรวจข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างในตำบลโป่งแยง อำเภอแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 232 ครัวเรือน การศึกษาใช้แบบจำลองโปรแกรมเชิงเส้นเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ และได้ทำการแบ่งพื้นที่เพาะปลูกในตำบลโป่งแยงออกเป็น 11 เขต จำแนกตามชนิดพันธุ์ การมีระบบชลประทาน และระบบพืชที่ปลูก

ผลการศึกษา พบว่า แผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูกพืชในเขตต่างๆ ดังนี้ เขตที่ 1 ปลูกถั่วลิ้นเตา เขตที่ 2 ปลูกสวอนแฟนท์ สตรอเบอร์รี่ ชาโยเต้ และหอมหัวใหญ่ เขตที่ 3 ปลูกกล้วย เขตที่ 4 ปลูกพริกหวาน เขตที่ 5 ปลูกเบญจมาศ เขตที่ 6 ปลูกมันฝรั่ง และแครอท เขตที่ 7 ปลูกมันฝรั่ง เขตที่ 8 ปลูกพลับ เขตที่ 9 ปลูกกุหลาบ ลิ้นจี่ และกล้วย เขตที่ 10 ปลูกพริกหวาน และเขตที่ 11 ปลูกเขยิบร้า จะทำให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับรายได้เหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 151,744.93 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ผลจากการศึกษาสถานการณ์จำลอง พบว่า เมื่อมีการนำเข้าถั่วลิ้นเตาแผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูกมันเทศ เมื่อมีการนำเข้าหอมหัวใหญ่แผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูกชาโยเต้ เมื่อมีการนำเข้ามันฝรั่งแผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูก แครอท และผักกาด และเมื่อมีการนำเข้าพริกหวานแผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูกพริกหวานแต่ให้ลดพื้นที่การเพาะปลูกลง และเมื่อมีการส่งออกลิ้นจี่แผนการผลิตที่เหมาะสมแนะนำให้ปลูกลิ้นจี่เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา เมื่อมีการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีนทำให้ราคาผลผลิตบางอย่างในประเทศไทยมีราคาต่ำลง ถึงแม้จะมีการปลูกพืชอื่นทดแทนพืชที่นำเข้าจากจีน ได้แก่ มันเทศ ชาโยเต้ และผักกาด ฉะนั้นรัฐควรจะกำหนดมาตรการบางอย่างเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว เช่น การจำกัดการนำเข้าผลผลิตบางอย่างจากประเทศจีน เป็นต้น และควรส่งเสริมการจัดการเขตกรรมลิ้นจี่เพื่อการส่งออก